

SOSIALURIN

Blaðstjórn:

Vilhelm Johannesen,
Fyrirbils ábyrgdarstjóri,
tlf. 5 5873, Klaksvík

Prentstaður:

Prentsmiðjan á Heygsbreyt
tlf. 1 1820
Tórshavn

Tað er ikki loyvt at avfotografera lýsingar og myndir úr SOSIAL-
INUM til nýtslu í øðrum bløðum útán loyvi frá ábyrgdarblaðstj.

Hensigten helliger midlet

SUM danska orðtakið sigur: »hensigten helliger midlet«, hava teir leiðandi menninir í tjóðveldisflokknum gjøgnum tíðirnar brúkt nógv ymisk vápn, fyrri at fáa teirra vilja um loysing frá Danmark ígjávin.

HÓAST flokkurin av øllum alvi hevur brúkt øll verkföll, líka frá fiskimannaverkføllum til starvsmannaverkföll, og alla tíðina fært ræðslupropaganda við herstöðum, kavbátastöðum, deyðarevning, verndarskyldu o. s. fr., so hevur onga tíð eydnast teimum at fáa føroyingar at gloypa bitanum.

AT alt hetta bert verður brúkt, tí »hensigten helliger midlet«, — er teirra seinasta vápn, felagsmarknaðarmálið — besta prógvi um. Øll minnst, at tá Danmark søkti um limaskap í EFTA, søtu leiðandi tjóðveldismenn, at vit áttu at sækja um limaskap í felagsmarknaðinum, tí sum tað varð sagt, har vóru okkara marknaðarland.

MEN »hensigten helliger midlet«, aftaná at Danmørk hevur søkt um limaskap í EEC, er hetta samb. tjóðveldisflokkinn tann versta loysnin sum kann hugast fyrri okkum.

TJÓÐVELDISFLOKKURIN er seinastu árin komin við nógvum ymiskum illgitingum og pástandum í hesum máli, sum so hava verið trúttadír niður í fólk, men til alla vanlukku fyrri tjóðveldisflokkinn eru allir hesir pástandir og allar hesar illgitingar kvaldar við tí samráðingarúrslitið, sum nú er lagt fram á ting.

MEN nú galt sjálvandi um, at bera skjótt at, og koma við nýggjum illgitingum og nýggjum pástandum at trútta niður í fólk, o hyggjuráðið vóru tey, nú at koma við eykaútgávu av 14. september seinasta leygarvöld.

Í HESI eykaútgávu av 14. september verður nú sagt, at Føroyar álíkavæl ikki kunnu verða úttan fyrri EEC, tá tey trý árin eru farin, tí hetta stríðir imóti 227. grein í rómsáttmálanum, sum sigur, at øll landaøki hvørs úttanríkis-politikkur verður ríkin av einum limalandi eru umfata av rómsáttmálanum.

HETTA pástanda teir hóast tað týðuliga verður sagt í teimum skjølum, sum lögð eru fyrri tingið, at hendan grein verður broytt soleiðis, at har kemur at standa: »... hóast reglurnar í fyrsta petti, verður hesin sáttmáli ikki galdandi fyrri Føroyare.

NEI! Ráðharrastovnurin hjá EEC skal tá, um Føroyar yn-skja at vera verðandi úttan fyrri, annaðhvørt finna aðrar treytir ella fyrri Danmarkar skuld samarbeiðstretytir, ið eru nýtiligar tá Føroyar standa úttan fyrri. Veruleikin er tann, at biðir føroyska heimastýrið ikki um limaskap innan 31. des. 1975 eru vit ikki limir.

MEN »hensigten« hjá tjóðveldisflokknum var jú, at hetta skuldi ikki lata seg gera. Tvortur imóti høvdu teir gleit seg til, at Føroyar vóru noyðdar at fylgja við, tað vildi verið flokknum hentiari, tí tá vóru tókir »míðlari« hjá flokk inum at brúkt.

TAD man tí fara at verða beiskur biti hjá tjóðveldis-menninum at svelgja, at allar illgitingar og allir pástandir teirra hava joynst sum mjórkatos.

ORRUSTAN ríður móti enda og leikar er taptur, tað munnu flestu tjóðveldismenn hóast alt hava eina hómring av, men merustingurin nýtur fast og tá ræður um at gera seinastu »desperat« royndina, tí tað ið um ræður nú, er sum danir pløga at taka til: »ikke at tabe ansigt.«

viðmerkingar

Um at ørkimla galdandi viðurskiftir

Næstseinstasta leygardag skriv-ar Dagblaðið um EEC málið og verður núllum annað sagt:

»Tað er einki ivamál, at tann meiriluti, sum situr í dag, helst vildi, at Føroyar gerast limur í EF (EEC) sam-an við Danmark — hetta

kanska eina mest fyrri ikki at ørkymla galdandi viðurskiftir við Danmark«

Í leygardagsblaðnum høvdu vit á øðrum stað í blaðnum viðmerkingar til tað sum blaðið færdi f.ø.m viðvíkjandi EEC, so hetta mál skulu vit

Dagbókin

Rætting. Í lýsingini hjá Havn-ar Arbeidsmannafelag í seinasta blað var tíverri prentvilla íkomin. Fundurin verður tann 31. januar. Si annars lýsing í blaðnum í dag.

Spælistova: KFUK hevur skipað fyrri nýggjum tiltaki. Tað kallast spælistova og er fyrri gentur undir skúlaaldur.

Nýggja tiltakið varð roynt seinasta mánadag.

Kap Farvel. Tað frættist frá Kap Farvel, at teir eru komnir í fiskileið í Grønlandi.

Filmslistafelagið. Orsakað av deyða kongs, er filmskvöldið útsett til í kvöld kl. 20.

lata liggja nú. Tað sum vit ætlaðu okkum at steðga eitt sindur við her, eru orðini: »at ørkymla galdandi viðurskiftir við Danmark.«

Láturligt at Dagblaðið diitar ser til, at kasta nokrum fyrri, at teir ikki vilja ørkymla galdandi viðurskiftir við Danmark, tí hvussu nógv hevur fólkaflokkurin gjørt fyrri at ørkymla viðurskiftini við Danmark???

Tey, sum hava gingið á veljarafundir og har hava høyrð valevnir fólkaflokksins, hava fingið tað fatan av fólkaflokknum, at aðalenda-mál flokksins hevur verið at broyta hesi viðurskiftir.

Men somu fólk hava upplivað, at fólkaflokkurin fer eftir ferð hevur havt høvi til at broytt hesi viðurskiftir, men tó so hava teir ongantíð gjørt nakað við hetta høvuðs-endamál flokksins.

Tá flokkurin til hvørt val hevur havt viðurskiftini við Danmark á munn, man tað so ikki hava verið fyrri at brúka hesi viðurskiftir til at ørkymla føroysku veljarnar við???

Tað vildi verið synd fyrri fólkaflokkinn um nú sitandi landsstýri skuldi funnið uppá at ørkymla hesi viðurskifti, hvat skuldi tá verið hjá fólkaflokknum at ørkymla við til næsta val???

Dag og Tid

Fekk um degini eitt norskt blað inn á gátt. Fór at lesa hetta, tí á fyrstu síðu var ein grein á føroyskum. Har forstóð man, at hetta blað vildi bjarga Føroyum burturúr »donsku fjotruiarstöðuni«.

Síðan fór eg at lesa greinir blaðsins annars. Jú, har vóru mangir góðir føroyingar sum skrivaðu um føroysk viðurskifti.

Høvdu hesar greinir staðið í einum føroyskum blaði, sum var ætlað fyrri okkum her-heima, ja so var ikki nógv at siga.

Orðið er jú fritt og hvi ikki siga síta hugsan um eins egnu.

Men hetta var eitt blað, sum skuldi upplýsa norðmenn um Føroyar og føroysk viðurskifti.

Oh hvat verður so upplýst. Jú, her koma nakrir meira og minni komplekskendir føroyingar og fortelja norðmonnum um hvussu ringt alt er í Føroyum. Hvussu avskeplað alt er vordid og hvussu bytt og hálvfjúkat hetta fólkaslag er, sum livir her á oyggjunum.

Ja, ein fær nærmast ta fatan, at hetta er fólk, sum er sent út á hesar oyggjar einaferð fyrri mongum árum síðani og soverðið slag, sum eingin vildi flætast við.

Nú, so. Teir um tað, sum soverðið skriva. Men vána-ligt er tað slagið, sum drútur í egid reiður.

Tað gevur okkum ikki vónir um nakað gott. Heldur ikki, tá hesir eru forsprakarar fyrri okkara unga fólk, háskúla-stjórar o. a.

Men tá fleiri av hesum monnum nú eru so misnøgdir. Hvi fara teir so ikki hagar, sum teir halda tað vera betur at vera?

Teir tosa um at fólk flytur. Men legg til merkis, um teir eru so góðir við tað føroyska. Ikki so frægt sum teir hava skoytt um at funnið ser føroyskt vív.

Nei, danskt skal tað vera, annars er tað ikki gott nokk.

Men hjá teimum sum antin eru hálvutendskir ella hava útlandska konu sýnist ofta, sum um tað fer rættiliga at bila. Tí hesir eru teir, sum mest klikkja niðurá føroyingar og tað sum her í Føroyum er.

Haldi bara áfram, hinir gomlu.

Haldi áfram við at útspilla okkum sum búgva í Føroyum yvirfyri norðmonnum o.ø. So skulu tit nokk siggja úrslit.

Eitt hitt besta dæmi um fals teikan í hesi upplýsing er ein mynd av einari vakrari Havn-arkonu í hesum sama blaði. Har stendur at hetta eru føroysku kvinnurnar, sum rýma av landinum. Henda kona er gift í Havn við Havnarmanni við vøkrum føroyskum børn-

um. Men slíkt er etlig upplýsing um Føroyar.

Nei hinir gomlu. Eru at ótilfriðs við tilveruna í Føroyum, so er fritt at fara hagar út eru konnir frá.

Tit lovprið alt har munur-in er læstur og fria orðið er bannað.

Men tit vilja ikki sjálvir uppliva livið sjálvir, har sum tit siga alla verðsins lukku vera.

p. b.

* * *

Tilvildarligt læknagjald

Eftir nýggju sjúkrakassalógini er tað soleiðis, at sjúkrakassalimimur verða byttir í 2 bólk-ar A — B, alt eftir sum inn-tøkn er, og hartil hevur talið á børnum ávirkan á um ein gerst A ella B limur.

Um A-limur fer til lækna-rindar hann onki sjálvur, meðan B-limur í fyrsta umfari sjálvur rindar hesar útreiðsl-ur og fær so endurgjaldið ein part av læknarokningini frá sjúkrakassanum ca. 20 kr., sum er fast endurgjald.

Tað, sum hevur fingið meg til at festa hesar reglur á blað, er hetta, at B-limur kann fara til ein lækna at fáa eina resept t. d. og rindar 25 kr., men so nakrar dagar seinri fer hann til annan lækna ella ringir til hansara í somu ør-indum og ljóðar rokningin tá uppá 40 kr.

Av teimum 25 kr. fær ein endurgjaldið 20 kr. og rindar B-limurin sostatt góðar 5 kr. sjálvur, meðan hann í hinum forinum heldur ikki fær meir enn umleið 20 kr. í endur gjaldi og kostar henda seinna læknaváttanin honu sjálvum stívliga 20 kr.

Tað tykist flestu B-limum eitt sindur órimligt, at gjald-ið til læknan skal vera so til-vildarligt, sum 25 kr. til ein og 40 kr. til ein annan fyrri sama læknaorindi og verður tí hervið heitt á SOSIALIN, um at kannað hvørtvit onki mark er fyrri hvat lækni hevur loyvi at taka fyrri frá B-limi?

Hetta er ein spurningur sum mangir B-limur eru mis-nøgdir við, og verður tí her-við samstundis heitt á Megin-felagið fyrri sjúkrakassarnar um at virka fyrri, at B-limur ongantíð sjálvir rinda meir enn 5 kr. fyrri vanliga viðtalu við lækna.

B-limur í Suðuroyar sunn-ara sjúkrakassa.

Viðm.: Vit hava spurt okkum fyrri hjá Meginfelagnum um hetta, og hava fingið upplýst, at tað er sáttmáli og takstir fyrri A-limur, men eru ikki slíkir fyrri B-limur. Meginfel-agið hevur heitt á læknarnar um at liggja so nær teirri pen-ingahædd, ið verður endur-goldin frá sjúkrakassa sum gjorligt. Tá hetta ikki hevur hjálpt, hevur Meginfelagið beint spurningin til Prísráðið.

blaðstj.

LESID SOSIALIN!

HALDIÐ SOSIALIN!

KEYPIÐ SOSIALIN!

SOSIALURIN — altíð bestur!